

Vraag nr. 332
van 2 juli 1997
van mevrouw GERDA RASKIN

Mestproductie – Cijfers Mestbank vs. NIS

Uit de aangiftecijfers bij de Mestbank blijkt dat de hoeveelheden stikstof en fosfaat in 1996 onder de NIS-cijfers (Nationaal Instituut voor de Statistiek) van 1992 bleven. Uit NIS-cijfers van de voorgaande jaren blijkt echter dat de voorbije jaren de stikstofproductie wel degelijk toenam.

1. Wat zijn de jaarcijfers van de geproduceerde hoeveelheid fosfaat en stikstof voor de periode 1992 tot en met 1996, en dit zowel volgens de cijfers van de Mestbank als volgens de cijfers van het NIS ?
2. Wat was in deze jaren de evolutie in absolute cijfers van de veestapel, die volgens gegevens uit de landbouwsector stelselmatig gestegen is ?
3. Wat zou, door toepassing van de gebruikelijke coëfficiënten voor de berekening van mesthoeveelheden, de theoretische mesthoeveelheid moeten zijn voor de periode 1992 tot en met 1996 ?
4. Wat is, bij afwijking tussen de cijfers van het NIS, de Mestbank en de theoretische mesthoeveelheid, de verklaring van deze verschillen ?

Aantal dieren	1992	1993	1994	1995	1996
Mestbank					
rundvee (totaal)	1.562.936	1.575.165	1.604.882	1.615.024	1.593.449
varkens (totaal) (a)	4.790.060	4.907.817	4.979.304	5.038.657	5.275.525
pluimvee (totaal)	25.236.225	26.619.545	28.762.638	29.953.543	31.972.116
andere dieren (b)	–	–	–	–	–
NIS					
rundvee (totaal)	1.696.073	1.702.301	1.710.048	1.731.113	1.703.221
varkens (totaal)	6.545.386	6.873.052	6.808.494	6.990.977	6.953.165
pluimvee (totaal)	26.118.360	27.486.132	29.658.296	31.860.249	34.341.059
andere dieren (b)	–	–	–	–	–

Opmerkingen

- a) Bij de Mestbankaangifte heeft de landbouwer de keuze om biggen en zeugen apart aan te geven of zeugen (inclusief biggen) aan te geven. In dit laatste geval worden alleen de zeugen aangegeven en worden de biggen niet per stuk

Antwoord

1. Jaarcijfers van de geproduceerde hoeveelheid fosfaat en stikstof voor de periode 1992 tot en met 1996 volgens Mestbank en NIS

	1992	1993	1994	1995	1996
Mestbank					
stikstof (miljoen kg N)	153,56	156,19	159,20	162,68	163,9
fosfaat (miljoen kg P ₂ O ₅)	68,18	69,80	71,43	73,09	74,29
NIS					
stikstof (miljoen kg N)	168,61	172,25	171,75	174,90	173,15
fosfaat (miljoen kg P ₂ O ₅)	74,76	76,78	76,87	78,48	78,26

Opmerkingen

- a) Deze cijfers werden berekend aan de hand van de dierenaantallen die worden opgegeven bij :

de jaarlijkse aangifte van de landbouwers bij de Mestbank ;

de jaarlijkse 15-mei-landbouwtelling van het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS)
 - b) De cijfers voor 1996 zijn voorlopige cijfers (zowel voor het NIS als de Mestbank).
2. Evolutie in absolute cijfers van de veestapel

geteld, doch wordt met een hoger cijfer voor P₂O₅ en N per dier gerekend. Dit houdt in dat betreffende het aantal dieren in absolute cijfers de aantallen varkens afgeleid uit de Mestbank-aangifte geen volledige weergave zijn van het aantal varkens dat in Vlaanderen wordt gehouden.

- b) De groep "andere dieren" bestaat uit paarden, schapen, geiten en konijnen. Vermits deze groep zo heterogeen is samengesteld, is de opgave van het aantal dieren weinig relevant.

3.

Het is niet duidelijk wat de Vlaamse volksvertegenwoordiger juist met deze vraag bedoelt. De gebruikelijke coëfficiënten voor de berekening van de stikstof- en fosfaatproductie zijn die van artikel 5 van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, het zogenaamde mestdecreet (productiehoeveelheden per dier en per jaar). Deze coëfficiënten zijn gebruikt voor de bepaling van de fosfaat- en stikstofproductie in de tabel als antwoord op vraag 1, en worden steeds gebruikt in alle officiële en wettelijke teksten (bijvoorbeeld bij de bepaling van de stand-still-grens voor stikstof en fosfaat op het niveau Vlaanderen in het artikel 33 van het mestdecreet.

In het mestdecreet werd ten behoeve van het vergunningenbeleid nog een aantal begrippen gedefinieerd die een relatie hebben met de P_2O_5 -productie. Het betreft hier onder andere de begrippen "oorspronkelijke productie" en "geactualiseerde productie". Deze gegevens worden bepaald per gemeente.

De oorspronkelijke productie voor een gemeente is gelijk aan de productie die werd berekend op basis van de bij de land- en tuinbouwtelling van 15 mei 1992 opgegeven dieren voor de desbetreffende gemeente. Hiervan werd de oorspronkelijke productiedruk (= oorspronkelijke productie/opervlakte cultuurgrond) afgeleid die als criterium diende voor de indeling van de gemeenten in witte, lichtgrijze, donkergrijze en zwarte gemeenten. De som van deze oorspronkelijke producties van alle Vlaamse gemeenten vormt de oorspronkelijke productie op het niveau Vlaanderen en is gelijk aan het cijfer dat is vermeld in het antwoord op vraag

1. De waarde hiervan is in het mestdecreet vastgesteld als zijnde de maximale P_2O_5 -productie en stikstofproductie voor Vlaanderen die niet mag worden overschreden.

De in het decreet weergegeven cijfers zijn afgerond tot op een geheel getal (respectievelijk 75 miljoen kg P_2O_5 - en 169 miljoen kg N).

De geactualiseerde productie voor een gemeente is de evolutie ten opzichte van de oorspronkelijke productie van de P_2O_5 -productie ten gevolge van het verlenen van milieuvergunningen, vervallen milieuvergunningen, enzovoort. De juiste berekeningswijze is vastgelegd in artikel 33 van het mestdecreet. Op basis van deze evolutie wordt bepaald of in een bepaalde gemeente al of niet nog een bijkomende P_2O_5 -productie kan worden vergund.

De geactualiseerde productie geeft een idee over de mogelijke toekomstige evolutie van de veestapel in een bepaalde gemeente. Elke uitbreiding van de veestapel op een bedrijf boven de reeds vergunde veestapel van het bedrijf, moet immers voorafgaandelijk worden vergund. Na het afleveren van de vergunning heeft het betrokken bedrijf maximaal twee jaar tijd om de gevraagde uitbreiding te realiseren. Verder moet worden opgemerkt dat een milieuvergunning refereert aan de maximaal toegelaten veestapel op een bepaald bedrijf, en dat dit cijfer bij een correct vergund bedrijf hoger is dan het cijfer dat dient te worden opgegeven bij de jaarlijkse land- en tuinbouwtelling of bij de Mestbankaangifte. Dit cijfer is bijgevolg veeleer een "theoretisch" cijfer.

De evolutie van de geactualiseerde productie wordt bijgehouden door de Mestbank en wordt zesmaandelijks gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. De laatste publicatie dateert van 2 juli 1997.

In de volgende **tabel** vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger een overzicht van de evolutie van de geactualiseerde productie in Vlaanderen. Dit gegeven wordt alleen bijgehouden voor P_2O_5 .

Geactualiseerde productie op datum van (*)	15/5/92 (**)	13/4/94 (***)	7/2/95	11/4/96	15/4/97
Fosfaat (mln. kg P_2O_5)	74,76	75,35	77,14	78,78	79,92

(*) De vermelde datum is indicatief, er verloopt immers een zekere periode tussen het afleveren van een vergunning door de bevoegde overheid en de verwerking van de gegevens door de Mestbank.

(**) Dit cijfer is de oorspronkelijke productie.

(***) Dit cijfer is een onderschatting van de werkelijke grootte van de geactualiseerde productie omdat een aantal gegevens nog niet waren verwerkt op het moment van vaststelling van het cijfer.

4.

Hieronder worden een aantal verklaringen opgegeven m.b.t. het verschil in de vermelde cijfers. Het juiste effect van elk van de elementen apart is niet bekend.

Verklaring van de verschillen tussen NIS en Mestbank

De 15-mei-landbouwtelling (NIS) geeft weer hoeveel dieren op het moment van de telling aanwezig waren op het landbouwbedrijf. Bij de aangifte bij de Mestbank moet de gemiddelde veebezetting op jaarbasis worden opgegeven. Het is bijgevolg normaal dat er verschillen zijn tussen het aantal dieren dat wordt opgegeven bij de landbouwtelling en bij de Mestbank. Indien bijvoorbeeld op het moment van de telling meer dieren aanwezig waren dan dat er gemiddeld zaten gedurende dat jaar, zal het cijfer bij de landbouwtelling hoger zijn dan bij de Mestbankaangifte. Het NIS-cijfer kan daarnaast worden beïnvloed door tijdelijke situaties. Indien bijvoorbeeld op het moment van de telling een aantal bedrijven ten gevolge van een epidemie (bijvoorbeeld varkenspest) leegstaat, heeft dit uiteraard een effect op de telling.

Bij de 15-mei-landbouwtelling (NIS) moeten alle landbouwers (in hoofdberoep en bijberoep) deelnemen aan de landbouwtelling. Bij de Mestbank zijn kleine bedrijven (minder dan 300 kg fosfaat en minder dan 2 ha cultuurgrond) vrijgesteld van aangifteplicht). De eventuele mestproductie afkomstig van de dieren die door deze landbouwers worden gehouden, wordt bijgevolg niet meegeteld in de cijfers van de Mestbank.

Verklaring van de verschillen tussen enerzijds NIS en Mestbank en anderzijds de geactualiseerde productie

Het is logisch dat het cijfer dat wordt verkregen op basis van de geactualiseerde productie hoger ligt dan zowel het cijfer van het NIS en de Mestbank, de volgende redenen :

- bij de geactualiseerde productie wordt gerekend met vergunningen ;

- een vergunning is gebaseerd op het maximaal aantal dieren dat mag worden gehouden ;
- een landbouwer heeft 2 jaar de tijd om de verkregen vergunning in praktijk in te vullen. Er kan bijgevolg een periode van 2 jaar zijn tussen het verkrijgen van de uitbreiding (= toename geactualiseerde productie) en het moment waarop het bedrijf de dieren begint te houden (= aangifte bij Mestbank en NIS-telling).